PERSOANELE

D. C. Caragiali, regizor	C. Caragiali
D. G. Greceano	G. Greceano
D. Teodori	D. Teodori
D. Sterian	D. Sterian
D. Bonciu	D. Bonciu
D. Nicolau, amator	D. Nicolau
D. Idieru	D. Idieru
D. I. Boian, sufler	D. Boian
D. Mase, director	D. Mase
Dna M-e Mase	D. M-e Mase
Dna M-e Marghioliţa	D. M-e Marghioliţa
D. M-le Homiceanu	D. M-le Homiceanu
D. Handoca, figurant	D. Handoca
D. Cuza, figurant	D. Cuza
D. Sepi, lampist	Sepi
D. Anton, maşinist	Anton

Sţena să pitrece pe sţena în teatru

ACTUL I

SŢENA I-a

Caragiali, Greceano

Caragiali: E! Grecene, ce mai zici tu?

Greceano: Eu? Nu zic nimica. Mă gîndesc numai cum om scăpa pe deseară, că, zău, drept să-ţi spun — slabă nădejde [jde].

Caragiali: Da' cum vrei tu să fie tare, adecă, rămîie vorbă-ntre noi, dar cînd am făcut o repetiţie cumsăcade? Sau mai bine, cînd am putut face? Avut-am noi vreodată sţena slobodă?... De dimineaţă pînă la 12 să ocupă de franţesi, de la 12 pînă la 3 de nemţi, de la 3 şi pînă la 6 rămîne pentru noi; dar ce fel rămîne? Dintîi vin acei ce mătură pentru reprezentaţie — că, laudă Domnului, acum în toate zilele este teatru —; apoi vin de dau focuri pi sobele cele hîrbuite, care afumă doao ceasuri întregi, cu ceasornicu; după aceea, vin maşinişti să aşeze decoraţiile pe diseară... Acu pas de mai fă repetiţie: pe de o parte colbu, pe d-altă parte fumu cel iute, de-ţi plesnesc ochii, pe d-altă, iar, huietul maşiniştilor cu decoraţiile, apoi cum dracu mai pretinzi să meargă bine? Zău că eu adese mă mir şi de aceea ce facem; mă mîndresc cînd văd că o trupă de artişti — dupe cum zic ei — fac cîte trei repetiţii pe sţenă, ba încă cea generală fac cu toate decoraţiile, şi tot... Dar apoi noi, o adunătură de nişte copii, goniţi din toate părţile, făcînd repetiţii pin bufet, pin garderoape, pe acasă, şi în ziuă reprezentaţiei, mai totdauna fără decoraţii, — pentru că ar fi o crimă să pretindem — mă mier, zău, cum la reprezentaţie nu ne lovim în capite?

Greceano: Mări, ia lasă ceea, şi vezi cîte ceasuri sunt?

Caragiali: 11 şi 25.

Greceano: Ce spui! Pentru D-zeu, n-au venit încă nimeni! Doamne, domnule Caragiali, ian spune mie cînd o să mîntuim repetiţia, dacă pînă acum nu s-au adunat nimeni? Eu nu ştiu ce dracu au, de parcă-s puşi de careva la cale, ca, în ziuă reprezentaţiei, să facă toate şicanele. — Ş-apoi de, acu, mardoanele ca mardoanele: ele totdaună vroiesc să fie aşteptate; dar d. artişti de ce nu să arată? Şi Doamne, mult am să rîd deseară cînd i-oi vedea că-ngît la găluşte şi boldesc ochi la sufler!

Caragiali: Ba, premelege, lasă şagă; eu tare sunt îngrijet, nu ştiu cum om scăpa diseară, că nădejdea mea era să fac astăzi doao repetiţii. De atît[1] le-am zis să vie la 9; dar, cum văd, nici o repetiţie n-o să putem face cumsăcade; ş-apoi diseară vai de mama me[2]: iar or să mă tragă de

---

[1] CF: *de altea ori.*

[2] CF: *mea.*

[illegible]

Pagină din manuscrisul piesei *O repetiție moldovenească sau Noi și iar noi*

pintre culise toţi, în toate părţile. Eu nu ştiu cînd dracu o să să mîntuie abonementul aista, că mi s-a urît acu cu atîta bataie [1] de inimă.

SŢENA II

Teodori şi *cei de sus*

Teodori: Bonjur, d-le Caragiali; cred că vei fi supărat dar, premelege, nu-s eu de vină; las' că ţ-oi spune eu pe urmă ce mi s-au întîmplat.

Caragiali: Dar lasă, domnule, că despre d-ta nu-i vorbă, şi să fi venit mai-năinte, ce era să faci? Nu vezi că suntem numai 2, şi cu d-ta 3? nu vezi că lipsesc toţi cari au mai multă tribuinţă? *(Se aude un huiet şi cîntece.)*

Greceano: Ia auzi-i, iată-i că vin.

Caragiali: Laudă Domnului! Ei, lampist, adă lumînări. Sepi, Sepi! Nu e nimeni; săpaţi groapă! Sepi, Ludovic, Dumitre, Anton! Nimeni [2]! Aşa îi ia dracu totdauna, la repetiţiile moldoveneşti.

SŢENA III-le

Afară de *Mase,* cu *toţii,* şi *cei de sus*

Cu toţi *(către Caragiali)*: Bonjur!

Caragiali: Bonjur! Însă puţin îmi pasă de ziuă, poate fi cît de bună şi cît de rea; dar noaptea! Şi mai cu seamă noaptea această, care păstrează pentru fiecare din noi fiori şi palpite de inimă şi mai cu seamă pentru mine, pentru că toate greşelele domilorvoastre să rapoartă asupră-mi; şi eu, pe de o parte, îngrijet de rolul mieu, pe d-altă, a vă-mpinge de spate la replică, pe d-altă a mă sfădi cu maşiniştii, cu lampiştii, cu toţi aişti beţivi trebuitori, sufăr înzecit cît dumneavoastră şi, tot, domnilor şi doamne-

[1] CF: *bătaie.*
[2] CF: *tot nimeni.*

lor, sunt mai exact decît toți, și nu vin la $11^1/_2$ [1] la repetiție.

M-e Mase: Apoi, d-le, noi așa putem veni.

Caragiali: Iartă-mă, doamnă, dar d-ta ai doao pricini care te propesc [2] de a răspunde astfel: I-iu, că ții întîietate, atît în talent cît și în rol, între celelalte dame — ș-apoi ești datore să dai exemplu; al doilea, d-nă, interesul bărbatului d-tale, care este lovit greu cînd reprezentațiile vor școpăta, și atunce, de unde așteptați vrun cîștig, poate să ne împodobească publicul cu vro armonie ascuțită, ce să zice, romînește, șuier... Ș-apoi, vezi d-ta, doamnă, eu nu m-aș expune cu plăcere la o asemine armonie.

Greceano: Ian lasă, d-le Caragiali, că trece vremea numai în zădar; ia, bine ar fi ca noi să ne luăm seamă mai bine și să nu rîdem noi de noi, c-apoi, zău, cam are dreptate d-lui... Vezi d-ta, noi ședem aice de doao ceasuri și mai bine, și ne răzbește răcoarea astă îndrăcită pînă la chele [3] și apoi, pare-mi-să ca și noi avem un chic [4] de suflet.

M-e Mase: Mă rog, domnule, ține-ți sufletu în dumneata, și nu te prea-ntinde cu vorbă.

Greceano: Mări, ce spui? Și zău, cuconiță, te-ai supărat?... În adivăr, de știam că a să-ți pară rău, mai bine scoteam pe vîrful limbii 70 de pușchinețe, cum zice Cocus Mocus... Ei, lasă, ard-o focu de limbă s-o ardă, am s-o-nțep cu un bold de o sută de ori, să nu mai îndrăznească să zică adevărul.

M-e Mase: Adevărul, domnule, nu vroiesc să-l ascult din gură dumitale, și bine-ar fi să-ngrijești mai mult de d-ta decît de alții!

Caragiali: Conteniți o dată, mă rog, că, cum văd, vă mînați cam departe; ascultați hotărîrea ce am făcut, domnilor și doamnelor. Fiindcă acum îs 12 ceasuri, nu să poate a să face repetiție — pentru că la $12^1/_2$ au a veni nemții, și ei vor ocupa sțena pînă la 3; de aceea, decît a-ncepe și a pătimi rușine, că în mai multe rînduri — adecă să ne dee de spate afară de pe la $1^1/_2$ repetiție, mai bine mergeți acasă, mîncați, odihniți-vă, mai repetuiți-vă rolurile și, la $3^1/_2$ ve-

---

[1] CF : *11 ceasuri.*

[2] CF : *opresc.*

[3] CF : *îndrăcită pînă la culme.*

[4] CF : *pic.*

niţi iarăşi aici, unde ne-om îmbrăca toţi în costume, ne-om decora şi om face repetiţie ca şi cînd ar fi publicu adunat, chiar ca la reprezentaţie, ş-apoi a da D-zeu de om scăpa şi în astă-seară neşuieraţi. Zău, că eu am început a crede că publicul nostru, acu, de bunătate şi de curiozitate, ne lasă, să vadă pînă unde ne-om urca cu nebunia! Că, de-ar cunoaşte cîte suferim, cum suntem de împinşi [1], atunce, crede-mă, că, de milă, ne-ar jăli; dar pătimirile noastre să fac în başca aceasta, care are atîtea ascunzători [2], încît să perd toate, fără a fi văzute. Dar, de-mi va zice careva de ce nu reclamăm? O! aşa ar fi, cînd izbirile ne-ar veni d-a dreptul de către o persoană; dar ele vin de la un total [3], care te rătăceşte. De ce nu dă Dumnezeu să vie, fără de veste, unu din cei însemnaţi, să dee peste noi, grămădiţi, ca calicii împrejurul unei sobe unse cu săuri şi cu untdelemn, într-un amestec cu puturoşii de maşinişti, lampişti şi tăietori de lemne, pre carii nu îndrăznim a le zice nici măcar: de-te mai încolo, şi carii, la repetiţiile nemţeşti şi franţozeşti şed pin colţuri, nemişcaţi, chiar ca şi cînd ar fi nişte sfeşnicari... Şi dacă acel nobil ar fi, zic, un adivărat nobil, adecă ar avea o inimă de un adivărat patriot, negreşit că, văzîndu-ne într-o stare atît de miseră, ar lăsa să-i curgă slobod doao lacrime pentru 15 compatrioţi ai săi, maltrataţi pînă la cel mai dupe urmă punct.

Greceano: Premelege, domnule, cată, mie mi s-au umplut ochii...

Cu toţii: Domnule Caragiali, de ce nu iei d-ta direcsia, că cu dumneata n-or face ei astfel?

Caragiali: Să iau direcsia? Hm! şi această să poate, dar s-o iau, să nu o cumpăr, şi nu voi lua-o pînă cînd teatrul limbii naţionale [4] va fi atributar teatrurilor streine.

Bonciu: Ce fel atributar? Eu nu înţeleg! Ce, plăteşte bir?

Caragiali: Fireşte, acei treizeci de galbeni ce-i dă Mase pe toată seară, de reprezentaţie, nu este un bir? Pentru că acsesoarile nu să ridică mai mult decît 15 sau cel mult 18, apoi, ceilalţi nu sunt o dajdie, supt numire de o învoire particulară? Eu cinstesc pe d. directriţă privilegheata şi mai mult încă, fiindcă ş-a cunoscut foarte bine interesul în ramură

---

[1] *De împinşi* adăugat mai tîrziu cu altă cerneală.
[2] Şters: *răsuflători.*
[3] Iniţial: *infernal total.*
[4] Iniţial: *Teatrul Naţional.*

comerţială, căci dumneaei dupe ce ia, dupe cum aud, 200 galbeni subvenţie, pe tot anul, pentru teatrul moldovenesc, apoi găseşte şi pe cîte unu ca *Mase* şi, vînzîndu-i dreptul de a spicula el o datorie a d-sale, mai ia şi de la dînsul, adecă din ceea ce produce Teatrul Naţional, pentru fiecare reprezentaţie, 30 galbeni, adecă încă 360 galbeni, și cu 200, 560, şi cu toate aiste biruri, noi tot jucăm adese piese naţionale în palate neapolitane, precum chiar la piesa *Fată cojocarului,* am jucat sau bine fără ştire bietului cojocar, l-am trîntit în nişte palaturi poleite, și l-am pus să dupească chiei, lîngă coloane godice veneţiene... Nu face nimica. De la Veneţia pînă la Podul Vechi, unde să pitrecea sţena, nu este multă depărtare... Ia vedeţi, domnilor, aiste sunt nişte lucruri atît de mici și atît de mari, încît publicul nostru, de n-ar fi mărinimos, apoi nu ne-ar şuiera, ci ne-ar bate, că, precum v-am spus, nu ştie, nici nu poate şti, de unde vin aceste; le crede toate devenite din puţină noastră cunoştinţă teatrală; de aceea, şi împins de patriotizm, este atît de îndulgent şi iertător !

M-e Mase: Ş-apoi aceste vrei să zici că vin din pricină că e *Mase* director? Mă rog, de ce n-au luat-o altu? De ce l-au lăsat pe dînsul?

Caragiali: Şi aceasta nu o poţi înţelege? Iată de ce, doamnă: fiecare om are amor propru pentru patria sa, care adese ajunge la ambiţie; eu te întreb să-mi arăţi carii sunt aceia ce ar fi putut lua Teatrul Naţional, şi totodată, a-l înflori? D-ta nu poţi să mi-i arăţi, că nu-i cunoşti, dar eu îi ştiu foarte bine şi-ţi spun cu încredere că nici unu din d-lor nu s-ar fi-njosit pînă la acel grad ca să să facă sublent unei direcsii streine și să plătească atribut unui alt teatru. Adecă, din ce clasă de oameni îi vrei d-ta să fie? Din ce linie soţială? Ei nu putea să fie decît oameni literaţi, ei nu putea să fie decît nobili. Apoi, doamnă, primi-vei d-ta că un nobil compatriot al dumitale să fie supt ordinile unui strein, ce, prin întîmplare, şi-au dobîndit un privilegiu? Cînd eu, d-nă, care abia am un mic ţirc[1], îţi cînt de un ceas că n-aş priimi, şi ţ-am arătat dovezi că am refuzat de 3 ori pînă acum, fiindcă nu au vroit a m-învoi a mă numi director, ci regizor, precum să numeşte şi *Mase*;

[1] CF: *în lume.*

cînd eu, om sărac, care mi-am însemnat această artă drept carieră în lume, cînd eu, zic, n-am priimit, apoi pretinzi că un nobil compatriot al d-tale să fie mai mic decît mine la suflet ? Iată dar acel „de ce“ explicat, iată de ce d-ta astăzi eşti directriţă sau regizoriţă şi Mase director sau regizor. M-ai înţeles acu ?

M-e Mase : Apoi dar cine-i de vină ?

Caragiali : Ia vezi aice nu ţ-oi răspunde ! Dar ca să treacă vremea ţ-oi zice împregiurările.[1]

Sterian : D-le, noi putem să mergem ?

Caragiali : Dar, însă la $3^1/_2$ punct să fiţi aice.

C. Marghiolița : Și noi ?

Caragiali : Şi d-voastră, madam, însă, vă rog, veniţi mai devreme.

M-le Homiceanu : D-le, dar eu pe diseară cum trebuie să fiu îmbrăcată ?

Caragiali : Îmi pare că d-ta joci un rol de slujnică.

M-le Homiceanu : Aşa.

Caragiali : Îmbracă-te ca o slujnică ; numai, mă rog, nu pune mănuşi glase şi rochie cu corsaj, după cum obicinuiţi cîteodată ; nu te supăra, eu n-o zic aceasta numai pentru d-ta, ci pentru toţi ; ca bine-ar fi să să caracterizeze fiecare dupe rolul ce jiocă. De pildă, deunăzi, dumneaei, Mme Mase, joacă un rol de bătrînă și nu vroiește a-și face nici măcar un grimas [2].

M-e Mase : Aşa, că oi fi căpchietă să mă măscăresc pe obraz!

Caragiali : Apoi atunce mai bine nu mai priimi rolurile bătrîne, că să face ună din doao, adecă : de nu te-i măscări, — dupe cum zici, — pe obraz, măscăreşti rolurile pe sţenă. Eu v-am mai spus că actorul pierde pe jumătate din acsia sa, dacă nu s-a figura bine, ba încă, cu vreme, ajunge chiar marionetă, fiindcă numai acele rămîn neschimbate la faţă pentru totdaună.

M-e Mase : Apoi lasă dar, că altă dată, cînd voi avea vrun rol de bătrînă mă voi figura bine.

Caragiali : Apropo : noi stăm de vorbă, şi eu tribuie să pun la cale pentru decoraţiile pe diseară. Ei ! Anton ! maşinist !

---

[1] Ultimele două replici sînt şterse în ms., probabil, la cererea cenzurii.
[2] C F. : *zbîrcitură.*

SȚENA IV-le

Anton și cei de sus

Anton: Ce poftești, d-le Caragiali?
Caragiali: Ia, să-ți spun ce decorații îmi trebuiesc pe diseară?
Anton: Poftim numai, și mintenași îs gată.
Caragiali: Apoi dar ascultă: dintîi îmi trebuiește o casă nu bogată, cu ușe la mijloc; pe urmă, în stînga o ușe, și în dreaptă o fereastră, în față publicului, o oglindă mare — și atît, alt nimica.
Anton: Bucuros, numai despre casă mă gîndesc că n-avem; să-ți pun salonu cel roșu!
Caragiali: Ba foarte-ți mulțemesc: nu-mi tribuie salon cu stîlpuri, caută bine, că eu știu că aveți, și nu-mi face șicane, că destule am eu în cap!
Anton: Ei, ghine, ghine, oi face. *(S-aude un huiet afară.)*
Caragiali: Ce-i acolo? ce dracu să bat?
Nicolau: D-le Caragiali, Mase au venit, după obicei, și face o gură, cu Greceano, mînia lui D-zeu!
Caragiali: Da' pentru ce?
Nicolau: Știu eu? Ia, așa s-au luat de vorbă ș-acum li s-au cam trecut de șagă.
Mase *(fără a să vide)*: Mergi al dracă!
Caragiali: Mă, da' s-a-ngroșat treabă!
Mase *(asemine)*: Eu vrei! Taci bree!
Nicolau: Ian auze-l!

SȚENA V-le

Mase, Greceanu și *alți* mai mulți

Mase: Carage, mă rog, vorbește drept: cine ce că are Greceano con la mine? O! mă rog, taci da gură.
Greceano: Ce taci da gură!... Ian ascultă, domnule Caragiali: mă pune la amant[1] de 3 galbeni, fiindcă n-am jucat un rol!
D-na Mase: Mă rog, da' cum poți d-ta să iei rol, și pe urmă să pui pe altul în locul d-tale să-l jioce?
Greceano: Eu dumitale nu-ți răspund, de-i striga măcar și pînă mîine — că nu te cunosc să ai vreun drept a mă-ntreba.

---

[1] Amendă (fr. *amende*).

ıse: Acrenon de Dieo [1], non spune aşa pentru la ma cocoană; el sunt directris.

ragiali: Acasă la d-ta şi afară pe uliţă, iar nu pe sţenă, şi mai cu seamă la repetiţie; acum nu este decît actriţă. Vrea să zică, că, dacă vă dăruia Dumnezeu ceva coconaşi, era şi ei în dreptate, ca pui de director, să dea legi? Săracii de noi, ce vremi am ajuns! Să credeţi, băieţi, că Antihristu s-au născut!

ıse: Cheschil a di? [2]

eceano: Il a di pentru Antihrist.

e Mase: E, monsiu Carage, tujur e contre nu [3]!

ıse: O! je se, je cone tu l'intrig. [4]

ragiali: Te înşeli, madamă, monsiu Carage nu contrariază persoană d-voastră, ci necuviinţele d-voastră; aşa încît el poate jura că pe d-voastră adese vă uită.

e Mase: Apoi de, domnule, ce să facem, dacă nu-nvrednicim să ocupăm memoria d-tale?

ragiali: Nu!

ıse: Cheschil a di?

e Mase: Lese moa tranchil! [5]

ıse: Coman? [6] *(Mergînd spre Caragiali.)* Carage, io spuie la d-ta dirept, sunt cum aşa, e aşa...

ragiali: Ian ascultă, franţuzule, măsura-ţi vorbele, cînd ai să vorbeşti cu mine, că ce m-oi îndrăci o dată şi te-oi face de n-ăi nemeri uşa!

ıse: Mă rog, nu te-nmîniat con la mine; io spus dirept.

ragiali: Apoi de, omul aista te bagă-n păcate!

e Mase: Di tua, Mase! [7]

ıse: Purcoa? [8] Io sunt venit, mă rog, aice, con la rol, e [9] Greceano face barufa [10] con la mine. Mosiiu Carage, osi [11] sunt vinovat...

---

[1] Pentru numele lui Dumnezeu (fr. *sacre nom de Dieu*)

[2] Ce-a zis? (fr. *qu'est-ce qu'il a dit?*).

[3] Întotdeauna e contra noastră (fr. *toujours est contre nous*).

[4] Cunosc toată intriga (fr. *je connais toute l'intrigue*).

[5] Lăsaţi-mă în pace (fr. *laissez-moi tranquille!*).

[6] Cum? (fr. *comment?*).

[7] Zi-i (fr. *dis-toi!*).

[8] Pentru ce (fr. *pourquoi?*).

[9] Şi (fr. *et*).

[10] Ceartă, discuţie (it. *barufa*).

[11] De asemenea (fr. *aussi*).

Caragiali: Zi ce ai de zis și te du cu Dumnezeu!
Mase: Poftim, aice sunt, mă rog, rol pentru la d-ta.
Caragiali: Să videm ce rol. Di ce piesă?
Greceano: Mosiu Mase, eu am rol?
Cu toții: Dar eu? dar eu?
Mase: Sunt, mă rog, pentru tute.[1] O! un pies frumușică!... E sunt venit la public, e tut[2] la boiar; eu facem să vede un afiși avec la letre comsă[3] de mari!
Caragiali: Domnule Mase, ai înnebunit, ori nu ț-e mult?...
Mase: Pentru ce, mă rog?
Caragiali: Auzi, pentru ce? Măi băieți, ascultați ce i-au dat dracu-n gînd! Știți ce piesă este asta? *Jucătorul de cărți*, o dramă strașnecă, tradusă de C. Costache Negruți, care atît de bine au cunoscut greutățile ei, încît la precuvîntare pune că ar dori să o vadă jucată pe sțenă națională. Dar crede că pînă atunce va ajunge bătrînețile lui Matusalem! Apoi puneți-vă voi în gînd cu ce ne lovește Domnu Mase.
Mase: Așa! joc la d-ta rol de Jorj. Ce, mă rog, este frică?
Caragiali: Taci, mă rog, că mi-e rușine să nu ne audă ș-alții!
Greceano — *și mai mulți:* Ce fel? Este atît de grea?
Caragiali: Pesemne n-ai cetit-o. Apropo, mîine o reprezentează franțezii; veniți cu toți să o videți...
Mase: Carage, tot'una faci barufa! Io, mă rog, sunt plen de datorie, sunt patruzece și nove de galbeni a la un jidov, nuve sunte lei a la direcțion; vrei să me mănîncă peru? Zău, io dau c-on pistole, dau la inimă, sunt prăpădit... mă rog!
Toți: Săracu!
Caragiali: Apoi, bată-te concenie să te bată! Cine te-au pus să dai 30 galbeni pe seară? N-ai prevăzut că poate să vie vreme să nu faci nici 10? Ce negustorie ai făcut d-ta? Intîi ai încheiat contract ș-apoi te-ai apucat de socoteală?!
Mase: Ce vree, sunt prăpădit mă rog, anșelat; no, să fini,[4] io sunt stăpîn director; eu vree să joca *La juer de carte*[5], eu vre.
Caragiali: Dar eu nu vree!

---

[1] Toți (it. *tute*).
[2] Toți (fr. *tous*).
[3] Cu litere atît (fr. *avec la lettre comme ça*).
[4] S-a sfîrșit (fr. *c'est fini*).
[5] Jucătorul de cărți (fr. *joueur de cartes*). Este vorba probabil de piesa lui Ducange și Dinaux cu titlul *Trente ans ou la vie d'un joueur*, jucată în țară, la Iași, de o trupă franceză.

Mase: Eu mergem la aga, spuie la dînsă: mă rog, Carage non vree ce eu vree.

Caragiali: Ia acu ai nemerit; poftim, de vrei, mergem împreună. Ce domnule, nu cumva crezi că noi suntem robi ai dumitale? Dar cum vrei dumneata că eu, pentru interesul d-tale, să fac de rîs în public 10—12 moldoveni?

Mase: Ce-mi paşa! Sunt stăpîn!

Caragiali: Ştiu foarte bine că nu-ţi pasă, că d-ta în seară de reprezentaţie, pe cînd pe noi ne năpădesc sudorile, şezi la buro alăturea cu d. Luţati, şi-ţi boldeşti ochii la sorocoveţi şi la galbeni, carii să rostogolesc dinăinte-vă. Preţul sudoarelor noastre îţi place dumitale, ştiu bine, muzică aceea armonioasă, ce lasă săracă monedă cînd îşi schimbă stăpîn! Dar vezi d-ta, domnule, eu ţ-am vîndut d-tale numai munca mea, iar nu şi cinstea-mi; pînă acum, laudă Domnului, nu am spiculat publicul, am făcut tot ce împrejurările m-au iertat, sînt oameni carii au cunoscut această. De 5 ani de cînd mă tăvălesc pe aice am înfăţoşat publicului în veci un om cinstit, iar nu un şarlatan, şi publicul au fost pentru mine totdaună aşa de generos, încît mi-au plătit peste merit. Aşa, d-le Mase; dacă d-ta ai trebuinţă de bani şi despre ispravă puţîn îţi pasă, cată-ţi un alt regizor şi, atunce, uniţi împreună, faceţi tot aceea ce veţi pofti.[1] Şi vă fac o proorocire de Cocus-Mocus că nu va trece mult şi publicul vă va face o surpriză minunată; adecă mai lămurit vă va trînti o bătaie încît şi d-ta şi regizorul d-tale să aveţi ce povesti la semenii domniivoastre. Aşa de măreaţă încît şi d-ta să ai pînă la Paris şi regizorul d-tale să-şi aibă ce a adăogi la merit.

Mase: Non vree *La juăr de cart?* facite d-ta un altro.

Caragiali: Pesemne, pe la dvoastră-n Paris, piesele să fabrică. Şi regizorii sunt fabricanţi? Eu, domnule, nu sunt autor, şi mai puţîn încă mă cunosc dator să-ţi fac d-tale piese.

M-e Mase: Apoi, d-ta tribuie să pui la cale: el de unde ştie?

Mase: Aşa, mă rog; io non şti moldoveneşte; non şti cine ce că este bun.

Caragiali: Apoi, d-le, pe noi nu ne-au născut tot o mamă, că eu să-mpart cu dumneata frăţeşte toate neajunsurile. Cine te-a pus pe d-ta să iei direcţia moldovenească, fără să ştii

---

[1] Cuvintele care urmează după *pofti* pînă la replica următoare au fost şterse, la cererea cenzurii. Ele lipsesc din CF.

moldoveneşte ? Cum ţ-ar părea oare, de te-ai pomeni cu mine în Paris, director unei trupe franţese ? E ! domnule, să nu mai crezi Moldova cu 15 ani înăpoi, pe cînd năpădea [1] ca lăcustele nişte acrobaţi, nişte alhimişti, nişte artefiţieri carii, dupe ce îşi umpleau pungele, mergeau în patria lor şi criticau un norod, pentru ospitalitatea şi îmbrăţoşare ce le-au dat : aşa ospitalitate, pentru că nu crede d-ta că şi pe atunce Moldova era lipsită de duhuri. Nu era cunoştinţele aşa de răvărsate, dar, în parte, totdauna au fost oameni carii au putut deosebi şarlatanismul, dar pe de o parte, în privirea a stării mizere a celor pripoşiţi, pe d-altă, iară, cunoscînd că tot începutul are anevoire, îmbrăţoşa pe acei nerecunoscători, carii îşi făceau rîs cu nişte simtimente atît de nobile. Pe atunce, îţi dam şi d-tale dreptul de a fi director, dar acum, domnule, nu crede d-ta că te-i putea juca cu publicul teatral ! De vrei să-i cunoşti spiritualitatea începi a număra, de trii ani încoace, cîte şuierături, cîte momiţe, cîţi cucoşi de hîrtie, cîte castane, (li să) vi s-au îndreptat pe sţenă ? Chiar vouă, ce vă numiţi artişti, şi carii, cu 15 ani năpoi, aţi fi trecut de fenomene ! [2]...

Mase : Carage, face ce că vree... Io mă duc ; la d-ta sunt regizor, sunt regizor, sunt tute... Adio, mez anfan [3]... Carage, dai la mana... aşa sunt prietin. Adio. *(El iese.)*

Caragiali : Adio ! Săracu... el are o inimă bună, dar este confuz.

M-e Mase *:* D-le, la $3^1/_2$ sunt aice. Bonjur ! *(Iese.)*

SŢENA A VI-le

Caragiali, Greceano, Boian, Bosie, Idieru

Idieru : Domnule Caragiali, oare leafă noastră cum merge ? Mîine sunt 8 şi pe dînsul îl văd cam afif !

Caragiali : Ce dracu ! diseară tot a face el ceva ; am auzit că lojile le-au vîndut mai toate ; eu nu ştiu, de ce să tot jăluieşte omul aistă. Pesemne are blestem părintesc, că să nu mai apuce para. Eu nu mărg mai departe : socotesc numai de cînd am venit, şi are intrare de 300 galbeni, cînd tot ce-au dat să-ncheie în 160 galbeni ; apoi 140 galbeni

---

[1] Şters : *o călca.*

[2] De la *chiar* înainte, adăugat mai tîrziu.

[3] Copiii mei (fr. *mes enfants*).

ce dracu i-au făcut, că doar n-a fi cheltuind el în casă-i cîte 50 galbeni pe lună... Ş-apoi, stăi, ce zic eu? 140 şi cu 45 ce e dator la jidov şi cu vro 30 direcsiei, şi nouă iară, căci, iată, mîine este ziuă de leafă: ce? aproape de 250 de galbeni cheltuiţi în curs de trii luni. Bree! Bree!

Greceano: Dar ce te mieri, domnule? Fost-ai vrodată, dupe reprezentaţie, la dînsu acasă? Ştii cum stau jidovii? Mînia lui D-zeu, ca la iarmaroc! Apoi ce crezi d-ta, acii mărg degeabă să le facă vizită? Ia, un om fără socoteală: s-au văzut şi el în bani şi s-au ameţit[1]!

Idieru: Dar vezi d-ta, că nebunia lui ne tulbură pe noi. Ian spune: mîine de ţ-a zice că n-are de unde-ţi da leafă, aşa-i că te duci acasă binişor, după ce ai jucat de patru ori degeabă?

Caragiali: Despre aceea nu vă temeţi. Să treacă stăpînirea: o mică jălbuşoară la d. aga şi îi scoate şi măselele din gură.

Greceano: Mări, dă-le la pustie; ce o să-i ia? El n-are nimica pe dînsul, şi-n casă, mai puţîn decît nimică; ia numai d-om scăpa din luna astă, apoi nu mai jioc fără asigurare. Mă duc la directriţa privileghiată şi o poftesc să-mi iscălească un contract, că, de nu mi-a plăti Mase, apoi dumneaei îmi va răspunde.

Caragiali: Nu ai nici un drept pentru că-ţi poate zice că nu te cunoaşte.

Greceano: Ce fel? Nu este dumneaei însărcinată de ocîrmuire să ţie teatrul moldovenesc?

Caragiali: Dar, însă dumneaei au vîndut acest drept lui Mase, rămînîndu-i numai o răspundere, adecă aceia de a nu să juca niscarva piese atingătoare; căci atunce ocîrmuirea nu mai apucă pe Mase, ci pe privileghiată. Iată toată răspunderea ei; iar cît pentru de a plăti dumitale şi mie şi altuia, dacă Mase, spre pildă, a ieşi falit, aceea nicidecum nu o priveşte pe dumneaei; noi avem a pretinde de la acela cu care am încheiat contract. Aşa, vere! Dar cum crezi?

Cu toţii: Apoi, atunce, slabă nădejde!

Caragiali: Slabă, tare, astă este; au tribuit mai dinainte, adică de la început, să vă fi gîndit mai bine; acum e foarte tîrziu.

Unii: Apoi de, dacă nu ne-au tăiat capu, ş-apoi, nici n-am avut cine a ne sfătui.

---

[1] Şters: *nebunit.*

Caragiali: Îmi pare rău, d-voastră spuneți[1] că știți totu, nu ați vroit a vă sfătui cu nimeni — dar nu că n-au avut cine vă sfătui. Nu cunoașteți dv. vreunu din compatrioții moldoveni, la care să vă fi dus să-i spuneți nedomirirea voastră, să-i cereți sfat? Iată, d. Alecsandri, tînărul, d. Kogălniceanu, C. C. Negruți mers-au vreunu din voi la vreunul din d-lor, și v-au dat afară? Bine știți că d-lor au ținut teatrul în anii trecuți și putea să vă dea sfaturi folositoare; dar, dacă nu ați mers, cine-i de vină? Acum suferiți, și mai puțîn încă vă puteți jălui, că știți proverbul romînesc: „capul face, trupu trage", sau, mai bine „ceea ce-și face omul singur, nici dracu nu-l desface". Da, așa măi vere Idieru, care te gîndești la parale!

Idieru: Mînca-m-ar puricii să mă mănînce. Cap de vită ce am fost eu! E, acu, n-am ce face!

Greceano: D-le Caragiali, ia spune mie, pe ce temei îmi cere el 3 galbeni! Că mie astă-mi stă în gît: nu vine prea bine!

Caragiali: Cît ai pe lună?

Greceano: 8 galbeni.

Caragiali: Nu poate să-ți ia 3: regulă teatrală este o a triia parte.

Greceano: Dar/pentru ce? Eu am pus om în locul mieu; reprezentația a mers.

Caragiali: El nu te-ntreabă de au mers sau ba, de ai pus om în locul dumitale sau nu; el îți zice: domnule, pentru ce n-ai jucat rolul ce o dată ai priimit și ai făcut repetiții la dînsul?

Greceano: S-au întîmplat de m-am îmbolnăvit!

Caragiali: Pe cine ai înștiințat? Și de unde ai găsit, deodată, pe tînărul acela? Să-nțelege îndată că farsă au fost promeditată, și tu te învinovățești. Așa, Grecene, crede-mă pe mine: mai bine plătește și taci.

Greceano: Ci, acu, ducă-să dracului, unde-au mers miia, meargă și sută! Oi zice și eu că am dat unui om de pomană.

Caragiali: Știi ce? noi tot ședem: hai să facem sțena noastră din actul al III-le, că știi că e cam grea. Domnule Boian, fii bun și ne suflărisește.

Boian: Dați-mi textu. Să intru-n bortă?

---

[1] Scris: *sumeți.*

Caragiali: Da, da... Domnilor, cîți n-aveți trebuință pe sțenă, trageți-vă-ntre culise. Aidi, d-le Idieru, ține locu cucoanei Marghioliții.

Idieru: E, iată! Ce să zic?

Caragiali: Ce ț-a zice sufleru. *(Către Greceano.)* D-ta, în vremea convorbirei noastre, asculți la fereastră.

Idieru *(imitează glas de femeie)*: Aşa, iubitul mieu, aşteptările mele fură amăgite.

Caragiali: Bravo! Îmi vine să te-mbrac disearä în rochie!

Idieru *(urmînd)*: De acum toate au priimit o schimbare în casă noastră: maștighia-mea ș-au lipădat mască, tatăl mieu au căzut într-un amor bătrîn şi nu vede decît... *(Dîndu-şi glasul cel firesc.)* Dar știi că mă doare gîtu, domnule Caragiali! Măi, da' greu mai e să fie careva femeie!

Boian *(scoţîndu-și capu din bortă)*: Da' zi-năinte, nu te mai împopoța, că n-ai să cînți doar niscarva manele.

Idieru: Nu pot, bre omule!

Caragiali: Zi-i replică!

Boian: Această-mi crudă hotărîre. *(Suspină şi chică pe un scaun.)*

Idieru *(cu glas de femeie, iar, cînd chică, scaonul să rupe)*: Această-mi crudă hotărîre...

Caragiali: Suspină! da...

Idieru: Ah! iacă, am pățit-o!

Caragiali: Nu-i nimică... O, nu! Nu, îngerul mieu! Viața mea! Nu te dăznădejdui! Pînă cînd voi fi eu în viață. — Da' şezi drept! — te voi apăra împrotivă tuturor nedreptăților ce ți să fac — Grecene, replică! — ce ți se fac.

Greceano: Pardon, nu luasem seamă! Pe unde intru? Pe aice?

Caragiali: Da.

Greceano: Aşa, tîlhariule, om de nimică ce ești! Vii în casă mea, într-o casă cinstită[1], şi te silești a-mi smomi fată! Şi tu, cucernica mea jupîneasă, care mi te găteai pentru călugărie!...

Idieru *(chicînd în genunchi)*: Taică!

Caragiali: Domnule!

Greceano: Fugi dinăintea mea, nemernico. Şi d-ta, domnule, care ai îndrăznit pîn-aice, vei avea a face cu mine!

---

[1] Scris prescurtat; completat după CF.

Caragiali : Nu mă tem ! Pretenţiile mele sunt toate drepte ! Şi d-ta, cu toată sumeţia d-tale şi mijlocele care ai, vei fi învins ! Aşa, nu crede, boierule, pe toată lumea în doagă d-tale ; şi chiar astăzi te voi desamăgi !...

STENA VII-le

M-e[1] *Mase* şi *cei de sus*

Mase *(băgînd capu pin culise)* : Carage, să te spus un vorbă : spune, mă rog, cine ce că tribuie pentru la ma cucoană ?
Caragiali : Ce tribuie cucoanei dumitale ? Bani. Şi d-tale minte !
Mase : Lasă mă rog, spus mai degrab', sunt venit cu la vatiur[2].
Caragiali : Apoi, ştiu eu ce vrei să-ţi spun ?
Greceano : Pesemne ce costum îi trebuie pe diseară.
Mase : Aşa !
Caragiali : Apoi Dumnezeu să te-nţeleagă !
Mase : Spus la mine mă rog : un rochie galant, con l'aor, e coafiur, un gramadă bani.
Caragiali : Dumisale[3] îi trebuieşte o rochie de mătase, fără aur, fără nimica, o coafură roşie cu pene, şi-ncolo toate celelalte cîte le are.
Mase : Io spus, mă rog, a la dînsa : non vree, non vree. Tut la zili, face barufa.
Caragiali : Ce ţ-am spus eu ; aid', du-te, că te-aşteaptă trăsură!
Mase : No, adie mez anfan[4]. Iartă pe mine. O ! mon Dio, mon Dio ![5] *(Iese.)*
Caragiali : Vai de capul tău[6] ! ...E, aide, mergem înăinte ?
Greceano : Să facem sţena cu totu, dacă am început-o.
Caragiali : Domnule Idieru, pune-te în genunchi, cum erai ; d. Greceanu, în mijloc ; eu aice. D. sufler, mă rog, de unde am lăsat ?
Greceano : Zi, mă rog, replică !
Caragiali : Şi chiar astăzi te voi desamagi.

---

1 Probabil : *Mr.*
2 Trăsură (fr. *voiture*).
3 Scris prescurtat *D* ; completat după CF.
4 Adio, copii ! (fr. *adieu mes enfants*).
5 Dumnezeule ! (fr. *mon Dieu*).
6 Şters : *Sărace.*

Greceano: D-le, eşti un birbant, şi tu, ticăloasă creatură...

Idieru: Foarte-ţi mulţemesc de cinste!

Greceano: Taci! Şi tu, ticăloasă creatură, să nu mai îndrăzneşti de astăzi a mă mai numi părinte!

Caragiali: Domnule, iartă-mă să-ţi zic că eşti un adivărat tiran! Şi ca unu ce insuţi m-ai numit birbant, apoi iau drepturile pe care mi le dă acest titlu şi îţi zic, în casă d-tale, că Amilia de astăzi este supt ocrotirea mea, şi, atît d-ta cît şi cocoană dumitale nu mai aveţi nici un drept asupră-i.

Idieru: Să trec dincoace?

Caragiali: Ba nu, nu te grăbi, cocoană Marghioliţo, că nu şede bine o fată să să arunce în braţele amantului său, faţă fiind şi tată-său, şi mai cu seamă împrotivind-o!... Aşteaptă, că viu eu la d-ta la vreme! — De, Grecene!

Greceano: Apoi m-aţi curmat. Zi replică!

Caragiali: Nici un drept asupră-i.

Greceano: Frumos! Nu cumva, domnule, cunoşti d-ta vro lege care să facă ca copiii noştri să nu fie ai noştri?

Caragiali: Fiziceşte, să-ntîmplă adese; iar moraliceşte, cînd părinţii sunt de felul d-tale...

Greceano: Văd eu, domnişorule, că treaba să apropie de ciomag. Măi Ioane! Vasile! Timoftei! Veniţi încoace!

Caragiali: Chiamă-ţi, domnule, lagărul; pumnii miei de mult nu s-au lăţit pe spatele cuiva. Amilio, tu, deocamdată, dă loc războiului!

Greceano: Ţ-oi arăta eu ce vra că zică a călca, ca potlogarii, casele oamenilor! Eu sunt boier şi ştiu a-mi răzbuna!

Caragiali: Eu nu sunt decît un biet mojic, şi, iată-mă, nu fug! Dar ştii ce, boierule? Pînă una-altă, hai să-ncepem noi, şi slugile d-tale or sfîrşi; că precum văd, nu să află acasă!

Greceano: Nu-mi mîrşevesc eu mîinile cu un canalia ca tine!

Caragiali: O! aceasta-i foarte mult! Ştii, boierule, ce vra să zică un canalia?

Greceano: Ştiu, dobitoc!

Caragiali: Ştii ce drepturi trebuie să aibi asupră unui om ca să-l numeşti astfel?

Greceano: Măi, băieţi, dar nu veniţi? [1]

---

[1] Ultimele două replici lipsesc din CF.

Caragiali: În zădar răcnești, boieriule, eu nu sunt de acei ce se sparie!

Greceano: Ce te bagi așa în sufletul mieu?

Caragiali: Ce aștepți de la un dobitoc?

Greceano: Ba încă și volintir; căci numai ei intrau în casele oamenilor și să făceau stăpîni! Dar nu crede dumneata că te vei duce teafăr de aice. Ce fel, noi trăim în codru?

Caragiali: Nu răcni. Un cuvînt de vei mai zice, ești mort!

Greceano: Nu-i șagă! Ia să-mi iau măsurile. Domnule, te las în pace...

Caragiali: Unde vrei să te duci? D-ta nu ești slobod să faci nice măcar doao pasuri fără primejdie de viață! (Acu mi-e vremea!) — Grecene, fă-te că te-ngrozești...

Greceano: Să-ncep a tremura?

Caragiali: Ba nu, omul să poate îngrozi și fără a tremura. Vezi, totul este pe cît poate un actor să să păzească de o prefacere; atunci careva izbutește în rolul său, cînd face publicul a uita persoana sa și a-l videa în aceea a rolului său. Vezi, e foarte mare deosebire între comic și măscărici: cel dintiu mă încîntă, mă face să rîd cu plăcere, pe nesimțite doresc ca rolul său să ție cît de mult, îmi place a îl vedea cît de des; în vreme ce celălalt îmi zmulge rîsul, însă mă face să mă roșesc adese că l-am putut suferi. De aceea, și o comedie-farsă nu să poate priivi de aceleași persoane decît de doao ori, cel mult, în vreme ce cea nobilă poate însufla orișicînd nouă plăceri; și aceea, și asta adevărată[1] piatră de încercare unui actor bun. De aceea, feriți-vă de a vă obicinui să însuflați rîs publicului prin schimosiri necuviincioase, pentru că el, vă-ncredințez, vă va aploda astăzi, fiindcă nu au văzut alte, dar prin chiar aplauzile cele vi s-a-nchide carieră; căce, sumeți că ați fost aplodați, și mai sumeți încă că ați izbutit, vă lăsați talentele în tîmpire și, în loc de a vă urca treptat, vă coborîți treptat, folosindu-vă numai cu atîta, că v-ați deprins a vă sui pe sțenă fără palpit de inimă!

Greceano: Bine, dar cum am să fac. Arată-mi!

---

1 CF: *e adevărată.*

Caragiali : Nu ți s-au întîmplat în viață dumitale a te-ngrozi vrodată ?

Greceano : Așa mi s-au întîmplat mie adese, dar aceea e altă.

Caragiali : Cine ț-au spus dumitale că e altă ? Este tocmai aceea ce să cere ca d-ta să te urci în perfecsie cu rolul d-tale. Cînd poate un actor să fie privit de public mai cu plăcere ? Negreșit, cînd să apropie mai mult de naturel. Și cînd să poate apropie mai mult ? Atunci numai cînd, uitîndu-se pre sine, să îmbracă chiar pînă-n suflet cu atingerile persoanei ce înfățoșază ?

Greceano : Apoi, iată ! *(Să îngrozește.)* Așa ?

Caragiali : Așa ! Mă rog, domnule sufler, mai departe !

Boian : D-ta îl tragi în fața sțenei.

Caragiali : Ascultă, boierule, hotărîrea me cea dupe urmă : d-ta vei fi în primejdie de viață, de nu vei iscăli această foie de zestre.

Greceano : [1] (M-am topit.) Apoi bine, omule, așa să fac aceste lucruri ? Prin siluire ? Așa iscălește un tată foia de zestre a fiicei sale ? Cu... cu pistolul la gură ?

Caragiali : Așa, cînd un tată, însurat de a doauă oară și dedat unui bătrînesc amor, sau, mai romînește, fermecat de cocoana lui cea nouă, uită datoriele părintești și să face o fiară ! Toate îmi sunt știute ! Și d-ta, în minutul acesta, vei alege : una din două : sau a mă avea ginere, sau ucigaș !

Greceano : [2] (Nu e treabă !) Să-ți spun drept, domnule, au cam zăbovit norocul, dar pînă-n sfîrșit mi-au dat ginere... Să-mi treiască ! A, și această fu una din cele neașteptate, vrednică de a să face o piesă de teatru !

Caragiali : Apoi, boierule, nu fii mîhnit ! Lumea întreagă este un teatru ; închipuiește-ți că suntem actori și te mîngîie !

Greceano : Este puțină deosebire : ca actor, aș fi iscălit foia, dar, ca tată, am să plătesc ce am iscălit ; și...

Caragiali *(scoțînd o foie)* : Ceasurile trec, și eu sunt cu birja...

Greceano : Of ! Ia să videm ce dau fiicei mele. S-au mai pomenit, undeva, jucărie ca această : să nu știu eu ce dau, și această s-o aflu de acela care...

Caragiali : Care-ți înfățoșază astăzi foie de zestre, supt figură

---

[1] CF continuă prin indicația : *(în parte)*.

[2] CF continuă prin indicația : *(în parte)*.

unui siluitor şi mîine supunerea unui fiu, în persoana de ginere!

Greceano: Toate sunt bune! Ian să videm! *(Cetind.)* Cu ajutorul lui Dumnezeu, foie de zestre ce dăm fiicei noastre, Amiliei, pe care o măritām cu d-lui, Todorache Murcea (tresni-l-ar Dumnezeu!) O casă cu doauă [1] rînduri în mahalaua Armenimii, loc cu embatic; al doile, moşia Silită, din ţinutul Tutovei. *(Apart.)* Sărmană Silită, adivărat că merge silită!! *(Urmînd.)* O vie lucrătoare, 40 pogoane, în potgoria Putnei, iar bani naht, adecă în numărătoare, patru mii galbeni blanci. Toate aceste le dăm cu inimă [2] curată, şi de bună vroinţă noastră (Of, nu să potriveşte!) De la noi atît, iar de la Dumnezeu, fericire şi unire casnică!

Caragiali: Poftim, domnule, iscăleşte şi adaogă în familia d-tale un fiu, pe care, deşi cu puţîn-năinte, l-ai numit birbant, cu vreme însă, îl vei cunoaşte mai bine.

Greceano: Bine, domnule, dar această...

SŢENA A VIII-le

Mase şi cei de sus

Mase: Carage, mă rog, la public sunt aice tut venit, spus dirept, sunt gată.

Caragiali: Ne-am topit! Pas acu de reprezentează o piesă fără repetiţie. Aţi văzut cît de bună am păţit-o?!

Cu toţi: Ce facem acu?!

Caragiali: Să facem anons către public, arătînd întîmplările, şi cerînd a ne da voie ca, în locul aceştii piese, să jucăm comedie... E, cine face anonsu, că eu am să mă-mbrac şi să-ngrijesc şi de garderopa ce ne tribuie!

Idieru: Eu să-l fac, domnule!

Caragiali: Ia-ncepi!

Idieru *(înaintîndu-se în avansenă)*: Inaltă noblesă şi onoratule public! Astăzi nu putem să jucăm piesă, fiindcă... din pricină... pentru că n-am făcut repeti...

Caragiali: Taci! Taci! Du-te de te-mbracă mai bine.

---

[1] In ms. şters: *cu doauă.*
[2] In ms. *imă.*

Bosie: Ia să-l fac eu domnule Caragiali.
Caragiali: Da, zi !...
Bosie *(în avansţenă, tuşeşte)*: Fiindcă, din pricină că n-am putut face repetiţie cumsăcade, s-au întîmplat... Apoi, nu rîdeţi !
Cu toţi: Da' cum dracu n-om rîde !
Bosie: Apoi poftim, faceţi vrun altul.
Sterian: Ian să mă-ncerc şi eu !
Cu toţi: A ! Acum s-a nemerit ! De, nu te lăsa Steriene !
Caragiali: Să ştii că, de nu-l face cumsăcade, te [1] asvîrl peste orhestră. [2]
Boian *(scoţînd capu din bortă)*: Măre, ce atîta vorbă ! Ia luaţi-mi mie scîndura şi l-oi face eu. *(Ridică scîndura şi sa-ntoarce către public.)* Domnilor, fiindcă actorii moldoveni nu ştiu rolurile, în astă-seară nu pot juca piesă ce au anonsat-o prin afiş. Ia aşa, şi s-a mîntuit !
Caragiali: Lăsaţi, că fac eu ! Aid', mergeţi de vă îmbrăcaţi ! Înaltă noblesă şi onorate public ! Aţi văzut cu cîte trude şi nevoi ne tot luptăm !
Cîte stavili în a noastră carieră ni să pun.
Numai de l-a voastră multă bunătate aşteptăm
Să ne daţi încorăjare spre a face ceva bun.
Fost-aţi buni în multe rînduri, îndulgenţi şi iertători
Ne-aţi dat adese aceea care noi nu-nvrednicim,
Fiţi dar şi în astă-seară nobili, îngăduitori,
Ca să zicem cu dreptate că de voi ne ocrotim.
Caragiali *(către ceilalţi)*: Ziceţi cu toţii : Fiţi dar...
Cu toţi:
Fiţi dar şi în astă-seară nobili, îngăduitori
Dacă vreţi s-aveţi o dată, în Moldova, buni actori !
Iară cît pentru îndrăzneală care bietul autor
Au avut ca să arate numai simplul adivăr,
Noi cu toţi vă facem rugă să fiţi buni şi să-l iertaţi,
Şi spre semn d-a lui iertare... puţintel să-l aplodaţi !

1844, aprilie, 13, Ieşi

[1] Scris *de*
[2] In continuare, şters : *sparg cu tine capu vreunui neamţ.*